

Wybrzeże Kości Słoniowej – konflikty zbrojne

W średniowieczu północna część Wybrzeża Kości Słoniowej pozostawała pod panowaniem badanych państw: Ghany, Mali i Songhaju. W drugiej połowie XV wieku do wybrzeży dotarli pierwsi podróżnicy portugalscy. W XVII-XVIII wieku rozpoczęła się penetracja Francji, która założyła forty Assagny i Grand Bassam, będące głównymi ośrodkami wywozu kości słoniowej (stąd nazwa kraju). W XIX w. rozpoczęła się kolonizacja francuska. Pierwsze stałe posterunki powstały w 1843 roku. Wybrzeże Kości Słoniowej od 1893 roku jest kolonią francuską, od 1895 roku – w składzie Francuskiej Afryki Zachodniej. W 1958 roku uzyskało autonomię jako członek Wspólnoty Francuskiej, w 1960 roku pełną niepodległość, zachowało jednak silne związki polityczne i gospodarcze z byłą metropolią. Od 1960 roku do śmierci w 1993 roku na czele państwa stał F. Houphouët-Boigny, założyciel i przywódca Partii Demokratycznej. Po nim urząd prezydencki przejął H. Konan-Bédié.

Niespodziewanie po zamachu stanu w 24 XII 1999 roku prezydent Bédié został obalony i wygnany z kraju. Jego miejsce zajął generał Robert Gueï, który ogłosił przejściową konstytucję, a kluczowe stanowiska ministerialne powierzył wojskowym. W październiku 2000 roku odbyły się wybory prezydenckie, w których zwycięstwo odniósł Laurent Gbagbo. Wybory nie zostały uznane przez jego przeciwników, krajem wstrząsnęła seria krwawych zamachów. Generał Gueï dokonał nieudanej próby puczu. Partie partyzanckie domagały się ustąpienia prezydenta opanowały północną i zachodnią część kraju. Wojskowe wsparcie Francji, z którą Wybrzeże Kości Słoniowej związane jest układem o wzajemnej obronie nie zdołało doprowadzić do normalizacji w kraju.

Rysunek 1. Mapa Wybrzeża Kości Słoniowej

© Copyright by Fogra Oficyna Wydawnicza, 1998

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Wybrzeże Kości Słoniowej, kraj położony w zachodniej Afryce, w ostatnich dziesięcioleciach doświadczyło kilku istotnych konfliktów zbrojnych, które miały znaczący wpływ na stabilność i rozwój kraju. Konflikty te były wynikiem złożonych napięć politycznych, etnicznych i gospodarczych.

Wojna domowa w 2002 roku

Wojna domowa w Wybrzeżu Kości Słoniowej, która wybuchła w 2002 roku, była jednym z najbardziej znaczących konfliktów w historii kraju. Konflikt rozpoczął się, gdy rebelianci,

głównie z północnych regionów kraju, przeprowadzili zamach stanu, który doprowadził do wybuchu walk między rządem a siłami rebeliantów. Rebelia była wynikiem niezadowolenia z rządów prezydenta Laurenta Gbagbo, który był oskarżany o korupcję i marginalizowanie północnych regionów kraju.

Wojna doprowadziła do powstania dwóch głównych frakcji: rządowej i rebeliantów, którzy kontrolowali północną część kraju. Konflikt pogłębił podziały etniczne i regionalne, a w jego wyniku zginęło kilka tysięcy osób, a miliony zostały zmuszone do opuszczenia swoich domów. Zawarte w 2003 roku porozumienie pokojowe, znane jako Porozumienie z Linas-Marcoussis, pomogło w zakończeniu działań wojennych i doprowadziło do utworzenia rządu jedności narodowej, który miał na celu stabilizację sytuacji w kraju.

W 2003 roku w Paryżu zawarte zostało porozumienie pokojowe pomiędzy przedstawicielami prezydenta, zwalczającymi go partiami partyzanckimi i przywódcami opozycji. Układ spotkał się z krytycznym przyjęciem w kraju, podczas gwałtownych zamieszek w Abidżanie spłonęły ambasady Francji i Burkina Faso. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Na Wybrzeżu Kości Słoniowej w połowie września 2003 roku ujawniła się uzbrojona opozycja i pod koniec roku kontrolowała więcej niż połowę państwa. Francja wzmocniła swoją obecność wojskową, początkowo dla bezpieczeństwa cudzoziemców, później dla monitorowania rozejmu. Jednakże wojska rządowe i ruchy opozycyjne na północy i zachodzie nie przestawały walczyć, dokonując poważnych naruszeń praw człowieka w stosunku do cywilów i żołnierzy, nie obawiając się zbytnio możliwością ukarania za swoje zbrodnie.

W niektórych miejscach odkryto i udokumentowano pozasądowe egzekucje i masowe zabójstwa, jednak pozostały one niewyjaśnione i bezkarne. W atmosferze rasizmu, wielu cudzoziemcom, zwłaszcza z Burkina Faso, Liberii i Mali zniszczono domy, ale też wielu cudzoziemców zginęło w atakach

sił rządowych na dzielnice biedy. Ludzie pochodzący z północy Wybrzeża Kości Słoniowej cierpieli przemoc i prześladowanie. Setki tysięcy ludzi będących w strefach walki i na południu uciekło na zachód i północ.

Sytuacja w całym kraju – byłej kolonii francuskiej – jest aktualnie bardzo napięta. Wojska francuskie, wchodzące w skład sił pokojowych ONZ, usiłują zapobiec aktom przemocy i grabieży. Doszło do nich po zniszczeniu przez Francuzów całego lotnictwa wojskowego Wybrzeża Kości Słoniowej. Francuzi odpowiedzieli w ten sposób na atak lotniczy na północy kraju, w rezultacie którego dziewięciu ich żołnierzy i jeden amerykański pracownik cywilny poniosło śmierć. Północ kontrolowana jest przez rebeliantów zwalczających rząd prezydenta Gbagbo. [Wybrzeże Kości Słoniowej: napięta sytuacja, zabiegi dyplomatyczne, 8 listopad 2004]

Rada Bezpieczeństwa ONZ jednogłośnie uchwaliła embargo na dostawy broni do pogrążonego od dwóch lat w wojnie domowej Wybrzeża Kości Słoniowej. Sankcje są karą za złamanie przez armię rządową podpisanego półtora roku temu rozejmu. Podjęta na początku listopada próba ofensywy armii rządowej przeciwko kontrolującym północ kraju rebeliantom przerodziła się w starcia z wojskami francuskimi pełniącymi od półtora roku funkcję rozjemcy. Zginęło dziewięciu francuskich żołnierzy, a w odwecie Francja zniszczyła lotnictwo Wybrzeża Kości Słoniowej. Mimo embargo władze Wybrzeża Kości Słoniowej zapowiadają odbudowę lotnictwa. Poprzednie samoloty i śmigłowce kupowano na Białorusi będącej najpopularniejszym dostawcą broni dla Afryki. [ONZ ogłasza zakaz dostaw broni na Wybrzeże Kości Słoniowej, 11 listopad 2004]

Kryzys polityczny i kontrowersyjne wybory (2010-2011)

W 2010 roku Wybrzeże Kości Słoniowej znalazło się w centrum międzynarodowej uwagi z powodu kontrowersyjnych wyborów prezydenckich. Prezydent Laurent Gbagbo, ubiegający się o

reelekcję, został oskarżony o fałszowanie wyników wyborów, które oficjalnie wygrał jego rywal, Alassane Ouattara. Konflikt polityczny przerodził się w otwarty kryzys zbrojny, gdy obie strony zaczęły walczyć o kontrolę nad krajem.

W wyniku działań wojennych, które trwały od grudnia 2010 roku do kwietnia 2011 roku, doszło do licznych brutalnych starć między zwolennikami Gbagbo a siłami lojalnymi Ouattara, wspieranymi przez siły międzynarodowe, w tym francuskie wojska. Kryzys ten doprowadził do śmierci około 3 000 osób, a wielu cywilów zostało dotkniętych przemocą i zniszczeniami. Laurent Gbagbo został aresztowany przez siły ONUCI (Misja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Wybrzeżu Kości Słoniowej) i przewieziony do Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, gdzie postawiono go w stan oskarżenia.

Konflikty związane z działalnością grup ekstremistycznych

Choć nie jest to tak dobrze udokumentowane jak wcześniejsze konflikty, Wybrzeże Kości Słoniowej również borykało się z problemem działalności grup ekstremistycznych. W 2016 roku doszło do kilku ataków terrorystycznych, w tym na popularne miejsca turystyczne, takie jak plaże w Grand-Bassam. Ataki te, przeprowadzone przez grupy powiązane z Al-Kaidą, były wymierzone w międzynarodowych turystów i miały na celu destabilizację kraju oraz osłabienie jego gospodarki turystycznej.

Współczesne wyzwania

Mimo zakończenia największych konfliktów zbrojnych, Wybrzeże Kości Słoniowej nadal zmagają się z wyzwaniami związanymi z budowaniem trwałego pokoju i stabilności. W kraju trwają wysiłki na rzecz pojednania narodowego, reformy systemu politycznego i poprawy sytuacji gospodarczej. Rządy prezydenta Alassane Ouattary, który objął władzę po zakończeniu kryzysu w 2011 roku, stawiają czoła wyzwaniom związanym z rozwojem

gospodarczym, korupcją i napięciami społecznymi.

Konflikty zbrojne w Wybrzeżu Kości Słoniowej ukazują złożoność problemów politycznych, etnicznych i społecznych, które wpływają na stabilność i rozwój kraju. Choć postęp został osiągnięty w zakresie przywracania pokoju, długotrwałe rozwiązania będą wymagały dalszych wysiłków zarówno ze strony rządu, jak i społeczności międzynarodowej.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Konflikty zbrojne w Nigerii

Nigeria to państwo w zachodniej Afryce, nad Zatoką Gwinejską. Na północy graniczy z Nigrem i Czadem, na wschodzie z Kamerunem, na zachodzie z Beninem. Podbój obszarów Nigerii rozpoczęli Anglicy w XIX w. Pierwsza kolonia angielska powstała w rejonie dzisiejszego Lagos w 1861 roku. Wnętrze kraju podbiły oddziały brytyjskiej Królewskiej Kompanii Nigru. W 1914 roku połączone posiadłości brytyjskie w Nigerii utworzyły Kolonię i Protektorat Nigerii. Ruch niepodległościowy (powstanie Narodowego Kongresu Zachodniej Afryki) i wystąpienia antykolonialne (1905-1906, 1908-1913, 1918) przyspieszyły nadanie krajowi konstytucji (1922).

W latach 1954 i 1961 w skład Nigerii włączono posiadłości brytyjskie w Kamerunie. W 1960 roku Nigeria uzyskała niepodległość, stając się członkiem brytyjskiej Wspólnoty Narodów. W 1963 roku wprowadzono ustrój federacyjny. Poszczególne regiony kraju miały prawo do posiadania własnych konstytucji i odrębnych systemów władzy, co sprzyjało powstawaniu konfliktów wewnętrznych, powodowanych rywalizacją

międzyplemienną oraz zatargami między wyznawcami islamu a chrześcijanami i animistami.

W 1958 roku odkryto bogate złoża ropy naftowej, ale dochody z jej eksploatacji rozkradane były w większości przez skorumpowany aparat administracji państwowej. W 1966 roku władzę w państwie przejął rząd wojskowy. W lipcu tego samego roku nowy zamach stanu wyniósł do władzy generała Y. Gowona. Na terytorium kraju wybuchły walki między plemionami Hausa i Ibo. W 1967 roku wywodzący się z plemienia Ibo pułkownik O. Ojukwu proklamował powstanie niepodległej Republiki Biafry na terytorium południowo-wschodniej prowincji Nigerii. Secesja Biafry spowodowała wybuch krwawej wojny domowej (1967-1970, konflikt biafrański), w wyniku której śmierć poniosło ponad 1 mln ludzi. Wojna zakończyła się zwycięstwem rządu centralnego.

W 1975 roku generała Y. Gowona obalił przewrót dowodzony przez generała M. Mohammada. Jego następcą, porucznik O. Obasanjo, podjął działania na rzecz przywrócenia rządów cywilnych. W 1979 roku władzę przejął zwycięzca wyborów prezydenckich, Sh.A. Shagari. Cywilne rządy w Nigerii nie trwały jednak długo, w 1983 roku wojskowi znów sięgnęli po władzę, uzasadniając kolejny przewrót koniecznością wymiany skorumpowanej i nieudolnej władzy cywilnej. Rządy objęła Najwyższa Władza Wojskowa, na czele której stał generał M. Buhari.

Rysunek 2. Mapa Nigerii

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Nigerii, największemu krajowi w Afryce pod względem ludności, nie udało się uniknąć konfliktów zbrojnych, które miały poważne konsekwencje dla stabilności i rozwoju kraju. Konflikty te są wynikiem złożonych przyczyn politycznych, etnicznych, religijnych i gospodarczych, a ich skutki są odczuwalne na wielu płaszczyznach.

Konflikt Biafra (1967-1970)

Jednym z najważniejszych konfliktów w historii Nigerii jest wojna secesyjna o Biafrze, która miała miejsce w latach 1967-1970. Konflikt ten wybuchł, gdy region Biafra, zamieszkaany głównie przez ludność Igbo, ogłosił niepodległość od Nigerii. Powodem były napięcia etniczne i polityczne, które narastały od momentu uzyskania niepodległości przez Nigerię w 1960 roku. Rząd Nigerii nie uznał deklaracji niepodległości Biafry, co doprowadziło do wybuchu brutalnej wojny, w której zginęło szacunkowo 1-2 miliony ludzi, głównie z powodu głodu i działań wojennych.

Konflikt Boko Haram (od 2009 roku)

Współczesne konflikty w Nigerii są często związane z działalnością grupy ekstremistycznej Boko Haram, która od 2009 roku prowadzi brutalną kampanię terrorystyczną przeciwko rządowi i cywilom. Boko Haram, z siedzibą głównie w północno-wschodniej części Nigerii, ma na celu ustanowienie państwa opartego na ścisłej interpretacji prawa szariatu. Grupa ta jest odpowiedzialna za liczne ataki na ludność cywilną, porwania, zamachy bombowe i działania terrorystyczne. Konflikt z Boko Haram doprowadził do znacznych zniszczeń i destabilizacji w regionie, przymusowej migracji ludności oraz naruszeń praw człowieka.

Konflikty etniczne i religijne

Nigeria, zróżnicowana pod względem etnicznym i religijnym, boryka się również z konfliktami lokalnymi między różnymi grupami. W północnym Nigerii, napięcia między muzułmanami a chrześcijanami często prowadzą do przemocy i zamachów. W centralnych i południowych częściach kraju dochodzi do sporów między różnymi grupami etnicznymi o kontrolę nad zasobami i terytorium. Przykładem jest konflikt między rolnikami a hodowcami bydła, który eskaluje w wyniku sporów o ziemię i zasoby wodne.

Konflikty zbrojne w delcie Nigru

Delta Nigru, bogata w zasoby ropy naftowej, również doświadcza licznych konfliktów związanych z eksploatacją zasobów naturalnych. Lokalna ludność, która często nie korzysta z korzyści płynących z wydobycia ropy, prowadzi kampanie przeciwko wielkim korporacjom naftowym i rządowi Nigerii. Konflikty te obejmują ataki na infrastruktury naftowe, sabotaż oraz działania zbrojne mające na celu wywalczenie lepszych warunków życia i większego wpływu na zasoby naturalne.

Wyzwania w zakresie stabilności i bezpieczeństwa

Nigeria zмага się z poważnymi wyzwaniami w zakresie stabilności i bezpieczeństwa. Konflikty zbrojne, zarówno te z przeszłości, jak i współczesne, mają poważne konsekwencje dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Wysoka przestępczość, korupcja oraz brak efektywnego zarządzania sprawiają, że rozwiązanie konfliktów i stabilizacja kraju są trudne do osiągnięcia.

Konflikty zbrojne w Nigerii odzwierciedlają złożoność problemów, z jakimi zмага się ten kraj, obejmując przyczyny etniczne, religijne, polityczne i gospodarcze. Wymagają one skoordynowanego podejścia ze strony rządu, organizacji międzynarodowych i społeczności lokalnych, aby osiągnąć trwały pokój i stabilność.

W sierpniu 1985 roku miał miejsce kolejny przewrót wojskowy, w wyniku którego do władzy doszedł generał I.B. Babangida, który dokonał głębokich przeobrażeń politycznych i gospodarczych, wprowadził system dwupartyjny z lewicowymi socjaldemokratami i prawicowymi republikanami. W wyborach parlamentarnych w 1992 roku zwycięstwo odnieśli socjaldemokraci. Wyniki wyborów nie miały jednak najmniejszego wpływu na skład i politykę rządu. W 1993 roku prezydent I. Babangida powołał rząd tymczasowy z E. Shonekanem na czele. W tymże roku odbyły się, kilkakrotnie przekładane, wybory prezydenckie. Babangida unieważnił jednakże wybory, jako przyczynę podając fałszerstwa spisów

wyborców. W listopadzie 1993 władzę w kraju ponownie przejęło wojsko, prezydentem został generał S. Abacha, uprzednio minister obrony w rządzie E. Shonekana.

Odnowiły się spory graniczne z Kamerunem, gdy na terenie spornego półwyspu Bakassi odkryto złoża ropy. W 1994 roku doszło tam do krwawych starć z kameruńskimi siłami bezpieczeństwa. Konflikty wewnątrz kraju pozostały nie rozwiązane. W 1994 roku zwycięzca unieważnionych wyborów prezydenckich z 1993 M. Abiola ogłosił się prezydentem i głównodowodzącym sił zbrojnych. Aresztowanie Abioli spowodowało wybuch akcji protestacyjnych na terenie kraju. Federacja związków zawodowych wezwała do bezterminowego strajku generalnego, który unieruchomił całą gospodarkę. Z polecenia rządu aresztowano działaczy związkowych i opozycjonistów politycznych. W odpowiedzi przywódca klanów Joruba wezwali wszystkich członków plemienia do biernego oporu, złożenia urzędów i ustąpienia z zajmowanych stanowisk.

8 czerwca 1998 roku S. Abacha zmarł na atak serca. Jego następcą został generał Abdulsalam Abubakar, który również objął władzę w imieniu armii. 27 lutego 1999 odbyły się wybory prezydenckie, których zwycięzcą został emerytowany generał O. Obasanjo.

We wrześniu 2001 roku w mieście Jos w południowej Nigerii doszło do zamieszek na tle religijnym, w wyniku których zginęło co najmniej 500 osób oraz zniszczono kilka świątyń obu wyznań. W kwietniu 2003 roku prezydentem został ponownie O. Obasanjo.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Konflikty zbrojne w Republice Konga

Kongo jest państwem położonym na równiku w środkowej Afryce, nad Oceanem Atlantyckim. Graniczy z Gabonem, Kamerunem, Republiką Środkowoafrykańską i Demokratyczną Republiką Konga.

Pierwotnie terytorium Konga zamieszkiwali Pigmeje. Od XIV w. należało do afrykańskiego królestwa Konga, które rozkwitało w następnych stuleciach dzięki sprzedaży niewolników. W XIX w. rozpoczęła się kolonizacja francuska. Od 1885 roku należało do Francji. W latach 1910-1958 było częścią Francuskiej Afryki Równikowej. W 1960 roku uzyskało niepodległość jako Kongo Brazzaville. W 1969 roku proklamowano Ludową Republikę Konga, która to nazwa obowiązywała do 1991 roku.

Od 1992 roku władzę w kraju sprawował Denis Sassou Nguesso. W 1997 roku powrócił po kilkumiesięcznej wojnie domowej, w której dowodził oddziałami partyzanckimi i posłużył się zbrojną pomocą Angoli. W 2002 roku ponownie doszło do rozruchów wywołanych przez siły rebelianckie kwestionujące wynik wyborów prezydenckich, w których ponownie zwyciężył D. S. Nguesso. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Rysunek 4. Mapa Republiki Konga

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Republika Kongo, znana również jako Kongo-Brazzaville, jest krajem w centralnej Afryce, który w ostatnich dziesięcioleciach zmagał się z licznymi konfliktami zbrojnymi. Konflikty te miały poważne konsekwencje dla stabilności politycznej i rozwoju gospodarczego kraju.

Tło konfliktów

Republika Kongo, która uzyskała niepodległość od Francji w

1960 roku, była świadkiem kilku fal przemocy, które miały swoje korzenie w rywalizacjach politycznych, etnicznych i gospodarczych. W kraju występowały napięcia między różnymi grupami etnicznymi oraz różnice polityczne, które prowadziły do serii konfliktów zbrojnych i zamachów stanu.

Wojna domowa (1993-1994)

Pierwszy znaczący konflikt zbrojny po uzyskaniu niepodległości przez Republikę Kongo wybuchł w 1993 roku. Wojna domowa rozpoczęła się po wyborach prezydenckich, które doprowadziły do napięć między rywalizującymi frakcjami politycznymi. Po śmierci prezydenta Mariena Ngouabi, który był przywódcą w czasach, gdy kraj był rządony przez reżim komunistyczny, nastąpiły walki o władzę, które doprowadziły do wybuchu konfliktu zbrojnego.

Wojna domowa zakończyła się w 1994 roku, kiedy to zawarto porozumienie pokojowe, które miało na celu przywrócenie stabilności i zakończenie przemocy. Konflikt ten był wynikiem wewnętrznych napięć politycznych i etnicznych, które podzieliły kraj.

Konflikt w 1997 roku

W 1997 roku, po kilku latach względnego spokoju, kraj ponownie znalazł się w centrum konfliktu. Po zamachu stanu, w wyniku którego Denis Sassou Nguesso przejął władzę, wybuchły nowe walki. Nguesso, który wcześniej był prezydentem w latach 1979-1992, wrócił na urząd prezydenta po obaleniu swojego poprzednika. Konflikt zbrojny wynikał z kontestacji władzy i niepokoju społecznego.

Wojna w 1997 roku doprowadziła do znacznych zniszczeń i strat w ludności cywilnej. Konflikt ten zakończył się, gdy Denis Sassou Nguesso został potwierdzony jako prezydent, ale wyzwania związane z budowaniem pokoju i stabilności w kraju pozostały.

Konflikty zbrojne w latach 2000

W pierwszej dekadzie XXI wieku Republika Konga nadal zmagająca się z niestabilnością i sporadycznymi wybuchami przemocy. W 2002 roku wybuchły nowe konflikty zbrojne związane z walką o kontrolę nad zasobami naturalnymi, głównie ropą naftową, która jest kluczowym źródłem dochodów dla kraju.

Konflikty te miały podłoże etniczne i polityczne, a także były związane z korupcją i walką o wpływy w zasobach naturalnych. Mimo że były one mniej intensywne niż wcześniejsze wojny, nadal miały poważne konsekwencje dla stabilności kraju i życia codziennego mieszkańców.

Współczesne wyzwania

Współczesne wyzwania dla Republiki Konga obejmują problemy związane z polityczną niestabilnością, korupcją i zarządzaniem zasobami naturalnymi. Mimo że większe konflikty zbrojne ustały, kraj nadal boryka się z wyzwaniami związanymi z utrzymaniem pokoju i rozwoju społeczno-gospodarczego. Władze próbują radzić sobie z problemami politycznymi i społecznymi, które mają swoje korzenie w przeszłych konfliktach.

Konflikty zbrojne w Republice Konga ukazują złożoność problemów politycznych i etnicznych, które wpływają na stabilność i rozwój kraju. Długotrwałe rozwiązania będą wymagały skoordynowanych działań na rzecz pojednania narodowego, reformy politycznej i gospodarczego rozwoju. Współpraca ze społecznością międzynarodową oraz skuteczne zarządzanie zasobami naturalnymi będą kluczowe dla zapewnienia trwałego pokoju i stabilności w przyszłości.

W Republice Konga, pomimo negocjacji pokojowych i ogłoszenia o wkroczeniu sił zbrojnych z zagranicy, sytuacja praw człowieka przedstawia się źle, ze względu na ciągłe walki i napady na cywilów, zwłaszcza na wschodzie kraju. Podczas trwającego 6 lat konfliktu zbrojnego, angażującego co najmniej 6 rządów innych państw i wiele innych grup politycznych, według

szacunków – około 3 milionów ludzi zostało pozbawionych życia. Rząd Republiki Konga protestował przeciwko naruszeniom ze strony zagranicznych sił zbrojnych, jednocześnie prześladując swoich przeciwników.

Pomimo wyborów parlamentarnych i referendum konstytucyjnego w 2002 w Republice Konga niestabilność i naruszenia praw człowieka trwały w kontekście odnowionych konfliktów zbrojnych. Dziesiątki osób zostało zabitych, setki kobiet zgwałconych a wielu zostało przesiedlonych, przy jednoczesnej bezkarności sprawców z sąsiadujących krajów. Dalej na północ w Czadzie pokój zaczął stawać się iluzoryczny, pomimo wydawałoby się niekończących się negocjacji pomiędzy rządem i jego zbrojną opozycją.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Wojna w Burundii

po raz kolejny prezentujemy pracę o konfliktach w Afryce

Burundi to państwo w centrum środkowej Afryki, bez dostępu do morza. Zachodnią granicę państwa wyznacza brzeg jeziora Tanganika i rzeka Ruzizi płynąca w Wielkim Rowie Środkowoafrykańskim. Na zachodzie graniczy z Demokratyczną Republiką Konga (233 km), na północy Ruandą (290 km), na wschodzie z Tanzanią (451 km).

W lipcu 1962 roku Burundi i Rwanda uzyskały niepodległość. Burundi ogłoszono monarchią. Po zamachu stanu w listopadzie

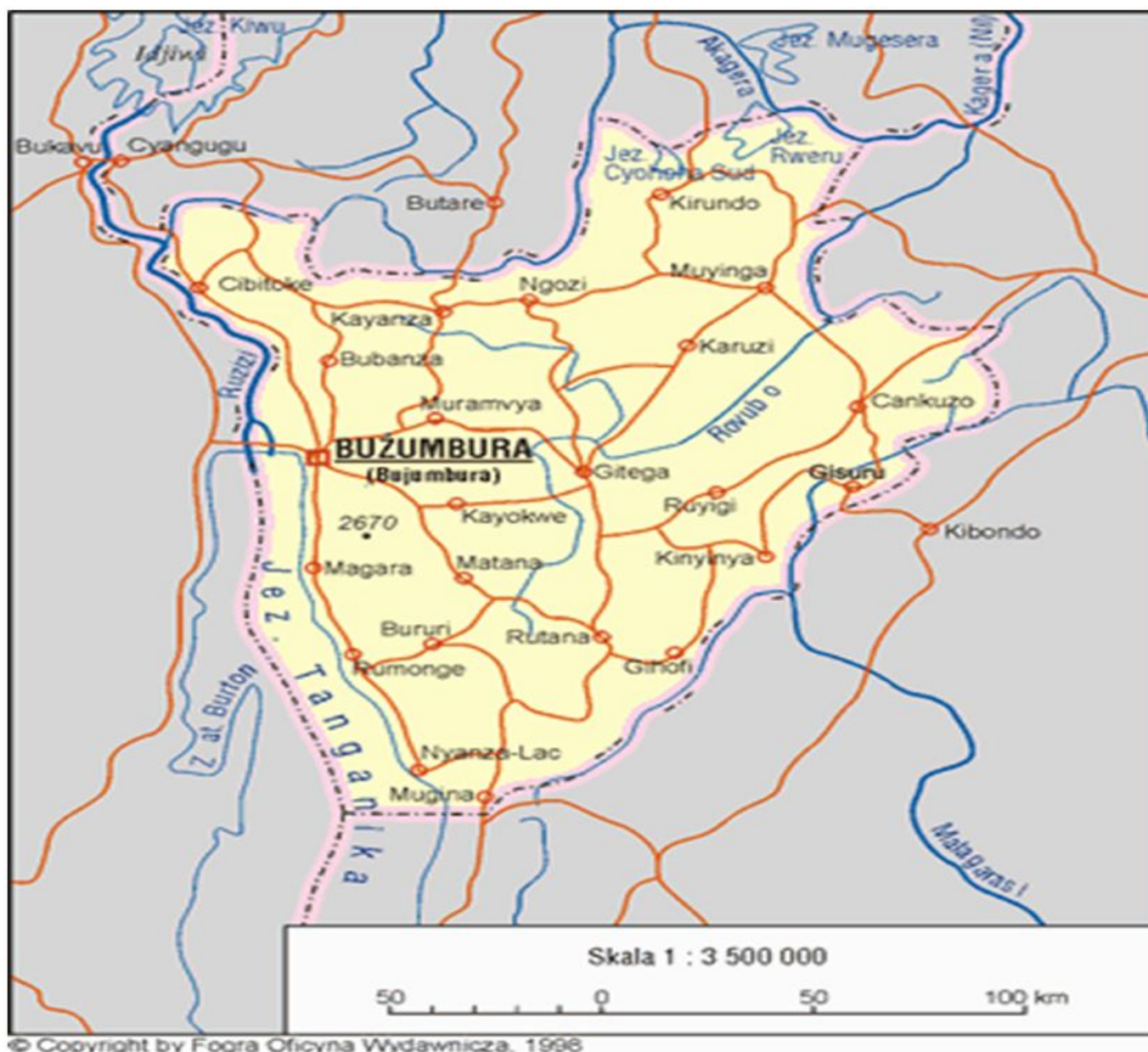
1966 roku kraj proklamowano republiką. W latach 70. i 80. wybuchały w Burundi liczne konflikty na tle etnicznym, które pociągnęły za sobą wiele ofiar śmiertelnych. W 1987 roku władzę po raz kolejny przejęło wojsko. W wyniku puczu rozwiązano parlament, a dyktatorską władzę objęła Partia Jedności na Rzecz Postępu (UPRONA) rządząca do dziś. Od 1962 roku, kiedy zakończył się powierniczy mandat belgijski, Burundi wielokrotnie cierpiała z powodu konfliktów etnicznych, zamachów i innych niepokojów społecznych. Od października 1993 roku setki tysięcy uchodźców falami uciekały przed rzezią plemiennymi pomiędzy grupami etnicznymi Hutu i Tutsi, przekraczając granice Rwandy, Tanzanii i Zairu (obecnie Demokratyczna Republika Kongo). Od października 1996 roku burundyjskich uchodźców Hutu spotkał los podobny do ich rwandyjskich bratanków. Uchodźcy, w tym ok. 120 tys. Burundyjczyków, zostali zmuszeni do powrotu do swych krajów. Kontynuacja walk etnicznych z Tutsi zmusiła kolejne grupy Hutu do ucieczki z Burundi do Tanzanii. Wysoki Komisarz Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) ocenia ilość uchodźców burundyjskich w tym kraju na 260 tys.

W trwającej wciąż wojnie domowej zarówno oddziały rządowe jak i powstańcy zabijali nieuzbrojonych cywili i rażąco naruszali prawa człowieka przez egzekucje bez sądu, gwałty, tortury, grabieże i niszczenie mienia. Jednak w 1998 roku straciło życie mniej osób niż w 1997 roku i większość partii zaangażowanych w wojnę zaczęło negocjacje, które dawały szansę na pokój. W Burundi i w Ruandzie, przedstawiciele większości Hutu i będących w mniejszości Tutsi walczyli o władzę. Tutsi, elita, która dominowała w życiu politycznym przez stulecia, odmawiała Hutu prawa pełniejszego uczestnictwa w rządzie. Hutu próbowali dojść swoich praw zarówno na drodze politycznej, jak i powstania.

W roku 1972, w najbardziej dramatycznej z tych prób, po kilku napadach Hutu na Tutsi, zdominowana przez Tutsi armia zmasakrowała 200 tysięcy Hutu. W roku 1993 roku major Pierre

Buyoya, który po przewrocie wojskowym uzyskał władzę w kraju, pozwolił na pierwsze wolne wybory, w których wybrano pierwszego prezydenta wywodzącego się z Hutu – Melchiora Ndadaye. W październiku tego samego roku został on zamordowany przez żołnierzy Tutsi. W odwecie, w wielu regionach, Hutu pod przewodnictwem lokalnych władz zamordowali tysiące Tutsi. W odpowiedzi armia Tutsi masakrowała tysiące Hutu, także w rejonach, gdzie nie było przeciw nim agresji.

Rysunek 6. Mapa Burundi

Źródło: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Wydawnictwo Fogra, Kraków, 1999 r.

Wojna w Burundii, która trwała od 1993 do 2005 roku, była brutalnym konfliktem zbrojnym, który miał głęboki wpływ na społeczeństwo tego małego kraju w centralnej Afryce. Konflikt ten miał swoje korzenie w napięciach etnicznych i politycznych, które zdominowały życie Burundii w drugiej połowie XX wieku.

Tło konfliktu

Burundi, podobnie jak sąsiednia Rwanda, jest krajem, w którym napięcia etniczne między dwoma głównymi grupami – Hutu i Tutsi – były źródłem wielu konfliktów. Po uzyskaniu niepodległości od Belgii w 1962 roku, Burundii doświadczyło kilku fal przemocy, które były wynikiem sporów politycznych i etnicznych. W 1993 roku, kraj był na skraju wojny domowej, gdy prezydent Melchior Ndadaye, wybrany w pierwszych demokratycznych wyborach, został zamordowany przez grupę wojskowych, co doprowadziło do wybuchu konfliktu zbrojnego.

Konflikt i jego przebieg

Wojna w Burundii była brutalnym konfliktem, który wciągnął wielu bojowników z różnych frakcji. Główne grupy rebeliantów, takie jak Front Narodowy na rzecz Demokracji (FDD) i Zjednoczone Siły Demokratyczne Burundii (CNDD-FDD), walczyły przeciwko rządowi, który był kontrolowany przez Tutsi. Konflikt szybko przerodził się w brutalną wojnę etniczną, która obejmowała masakry cywilów, czystki etniczne i inne poważne naruszenia praw człowieka. W wyniku działań wojennych, zginęło od 300 000 do 400 000 osób, a miliony Burundyjczyków zostały zmuszone do opuszczenia swoich domów.

Armia pozwoliła na przywrócenie władzy cywilnej po zabójstwie Ndadaye, ale rząd pozostawał sparaliżowany, gdy radykalne oddziały wojskowe pacyfikowały demonstracje w miastach. Opozycja (głównie Hutu) wywołała ruchy powstańcze w rejonach wiejskich. W 1996 roku Buyoya znów przejął władzę, by – jak twierdził – położyć kres przemocy. Armia wyruszyła, by zniszczyć w załączku tendencje powstańcze wśród ludności. Setki

tysiący cywilów umieszczono w kontrolowanych przez wojsko obozach.

Po 1993 roku armia znacznie się rozrosła. W 1997 roku wojsko zmasakrowało tysiące nieuzbrojonych cywili. Setki tysięcy innych umieszczono w obozach, w których często nie było wystarczających zapasów żywności i wody, a więźniowie nie mieli opieki medycznej. Doznawali oni przemocy lub po prostu znikali. Do wojska powołano studentów, stworzono oddziały z młodych chłopców Tutsi pochodzących z miast. Rebelianci organizowali się w paramilitarne grupy towarzyszące oddziałom regularnym. W wielu miejscach lokalne samorządy powołały siły samoobrony. Cywilom, głównie Tutsi, wydawano broń palną. Na początku 1998 roku istniały dwa główne bloki powstańców: Siły Obrony Demokracji ze skrzydłem politycznym Narodowej Rady Obrony Demokracji oraz Partia Wyzwolenia Obywateli Hutu wraz ze sprzymierzonym Frontem Wyzwolenia Narodowego. Partie te współzawodniczyły ze sobą i z władzami, o poparcie ludności. Kiedy wojsko w końcu 1997 roku i na początku 1998 roku rozszerzało kontrolę, powstańcy przyjęli okrutną politykę wobec miejscowej ludności, wymuszając pomoc rzeczową i pieniądze oraz często zmuszając ludzi do przenoszenia się na obszary znajdujące się pod kontrolą rebeliantów, mordujących miejscowe władze oraz mieszkańców, którzy odmawiali pomocy powstaniu. W wielu rejonach obywatele dobrowolnie przenosili się do baz wojskowych, ponieważ byli atakowani przez powstańców. 1 stycznia 1999 roku powstańcy zaatakowali lotnisko i tereny przyległe. W czasie ataku i późniejszego odwetu armii zabito 300 cywili. Przez cały styczeń i luty wokół stolicy trwały starcia powstańców z wojskiem. W prowincjach na południu i zachodzie walczone były przez następne miesiące. W innych częściach kraju życie powoli wracało do normy. W miarę wygasania wałk w wielu rejonach i w obliczu narastającej presji międzynarodowej skierowanej przeciw organizacji obozów przesiedleńczych, władze pozwoliły ludności cywilnej powrócić do domów. Z 700 tysięcy przebywających w obozach w 1997 roku, w lutym 1998 roku

pozostało pół miliona, nieco mniej niż 10% mieszkańców kraju. Powstanie osłabił upadek baz powstańczych w sąsiednim Zairze (obecnie Dem. Republice Konga) w końcu 1996 roku, po popieranym przez Ruandę ataku na rząd Zairu. Burundyjscy powstańcy byli zmuszeni wycofać się, głównie do sąsiadującej z Burundi Tanzanii.

W 1998 roku rząd Burundi oskarżył powstańców o utworzenie nowych baz w Tanzanii, choć zaprzeczał temu rząd tanzański. Tylko w jednym przypadku, w marcu 1998 roku, władze tanzańskie przyznały, że burundyjczycy brali udział w działaniach wojskowych w przygranicznym obozie i przeniosły ich gdzie indziej. Aby zakończyć takie działania, Wysoki Komisarz ONZ d.s. Uchodźców ogłosił program szkolenia policji tanzańskiej, mający na celu monitorowanie obozów. Używanie baz w sąsiednich krajach było jednym z wielu przejawów skomplikowanych więzów łączących powstańców i rządy wszystkich krajów tego regionu. W Ruandzie międzynarodowa komisja śledząca napływ broni do tego rejonu, opublikowała dowody na związek FDD i PALIPEHUTU z resztkami Rwandyjskich Sił Zbrojnych – armii byłego rządu Ruandy, która uczestniczyła w rwandyjskim ludobójstwie w 1994 roku i która atakowała aktualny rząd Ruandy. Burundyjscy i rwandyjscy powstańcy pomagają sobie w zdobywaniu broni, szkoleniu oraz wspierają się w działaniach wojskowych, takich jak styczniowy atak na lotnisko Bujumbura. Także armie rządowe, biorąc przykład z rebeliantów, łączą swe siły w czasie operacji wojskowych w rejonach przygranicznych.

Proces pokojowy

Proces pokojowy w Burundii rozpoczął się na poważnie pod koniec lat 90. i na początku lat 2000. W 2000 roku, podpisano Porozumienie z Aruszy, które było kamieniem milowym w procesie pokojowym. Porozumienie to, wynegocjowane w Tanzanii, ustanowiło ramy dla zakończenia konfliktu i wprowadzenia równości etnicznej w rządzie. Główne ustalenia obejmowały podział władzy między grupy etniczne i zakończenie działań wojennych.

W 2003 roku, przy wsparciu wspólnoty międzynarodowej i Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), utworzono przejściowy rząd jedności narodowej. W 2005 roku odbyły się wybory, które zakończyły proces pokojowy i doprowadziły do powstania nowego, demokratycznego rządu. Wybory te były krokiem w kierunku stabilizacji kraju, jednak wyzwania związane z integracją i pojednaniem społecznym pozostały.

Skutki konfliktu

Konflikt w Burundii miał poważne skutki dla kraju. Po wojnie, Burundii zmagano się z ogromnymi problemami gospodarczymi, społecznymi i politycznymi. Infrastruktura kraju została zniszczona, a społeczeństwo było głęboko podzielone. Proces odbudowy i pojednania był długi i trudny, a niestabilność polityczna oraz korupcja pozostawały wyzwaniami dla nowych władz.

Współczesne wyzwania

Pomimo zakończenia wojny, Burundii nadal boryka się z problemami związanymi z polityczną niestabilnością, naruszeniami praw człowieka i ubóstwem. W 2015 roku wybuchły nowe napięcia polityczne związane z kontrowersyjnymi wyborami prezydenckimi, co doprowadziło do fali przemocy i represji. Społeczność międzynarodowa nadal monitoruje sytuację w Burundii i wspiera działania mające na celu stabilizację i rozwój kraju.

Wojna w Burundii ilustruje, jak głębokie podziały etniczne i polityczne mogą prowadzić do długotrwałych i brutalnych konfliktów. Proces pokojowy, choć skuteczny w zakończeniu działań wojennych, wymagał długotrwałego wysiłku na rzecz odbudowy i pojednania społeczeństwa, a wyzwania związane z rozwojem i stabilnością pozostają aktualne.

Okresowe potępienie najgłośniejszych przypadków łamania praw człowieka nie jest wystarczające. Konieczne jest wywieranie stałej presji na strony walczące by respektowały prawa

człowieka oraz ukaranie osób odpowiedzialnych za ich łamanie, jeśli ten nieustannie powracający kryzys polityczny i praw człowieka ma być kiedykolwiek zażegnany.

Społeczność międzynarodowa powinna zrobić co może, by zapewnić zbadanie przeszłych i obecnych naruszeń praw człowieka oraz pociągnąć do odpowiedzialności ich sprawców, kimkolwiek są. Poświęcanie sprawiedliwości w imię doraźnych politycznych korzyści przedłuży jedynie olbrzymi kryzys praw człowieka w regionie oraz doprowadzi do porachunków wielu osób biorących udział w kryzysie, którzy nie mają ochoty poznać prawdy i doświadczyć sprawiedliwości. [Burundi: konieczność przeprowadzenia niezależnego międzynarodowego śledztwa dotyczącego masakry w Gatumba, 2004]

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Pojęcie i rodzaje konfliktów zbrojnych

praca z bezpieczeństwa międzynarodowego

Konflikt (z łaciny conflictus – zderzenie) to niezgodność, sprzeczność interesów, poglądów, spór, zatarg. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Konflikt oznacza spór dwóch lub więcej członków albo grup, wynikający z konieczności dzielenia się ograniczonymi zasobami, zajmowania odmiennej pozycji, różnych celów, wartości lub spostrzeżeń. Członkowie czy działy organizacji w

trakcie sporu dążą do tego, by ich sprawa lub punkt widzenia przeważały nad sprawą lub punktem widzenia innych. [Stoner J. A. F., 1992]

Definicja ta jest ogólna. Nie określa bowiem nasilenia sporu, tego jak poszczególne strony chcą wygrać, jak kieruje się konfliktem, ani jaki jest jego wynik. W każdym przypadku od tych czynników zależy, czy konflikt jest funkcjonalny (czyli konstruktywny) czy dysfunkcyjny dla organizacji i w jakim stopniu. Jedną z wielu trudności semantycznych związanych z konfliktem w organizacji jest rozróżnienie między konfliktem i współzawodnictwem. Możemy rozpoznać te pojęcia według tego, czy jedna strona może przeszkodzić drugiej w osiągnięciu jej celów. [Purgat A., Białęcka B., 2000]

W naukach społecznych – walka ludzi reprezentujących odmienne wartości (moralne, ideologiczne, religijne), walka o władzę bądź dostęp do ograniczonych dóbr (materialnych, surowcowych). Celem stron uczestniczących w konflikcie jest nie tylko osiągnięcie pożądanego wartości, ale także zneutralizowanie, ograniczenie lub wyeliminowanie przeciwnika. [Smolski R., Smolski M., Stadtmüller E. H., 1999]

Konflikt jest procesem, w którym jednostka lub grupa dąży do osiągnięcia własnych celów (zaspokojenia potrzeb, realizacji interesów) przez wyeliminowanie, podporządkowanie sobie bądź zniszczenie jednostki lub grupy dążącej do celów podobnych lub identycznych. Występująca sprzeczność interesów powoduje walkę, jakiegoś starcie przeciwstawnych sił; jedna z grup zwycięża bądź następuje kompromis, zgoda i wtedy konflikt ustaje.

Konflikt – w przeciwieństwie do różnicy zdań – charakteryzuje się tym, że jego uczestnicy są nieprzejednani, niezdolni do innego punktu widzenia, argumentują niezrozumiale, a w porównaniu ze znaczeniem sprawy angażują się nadzwyczaj emocjonalnie i ostro reagują. Korzenie konfliktu tkwią w sferze uczuciowej. Emocje związane ze sprawą będącą

przedmiotem sporu stają się z biegiem czasu dominujące; uniemożliwiają one racjonalne myślenie i nabierają tak ważnego znaczenia, że ich usunięcie spowodowałoby zachwianie całego systemu wartości. [Penc J., 1997]

Konflikt znaczeniu najszerszym – wszelkie zderzenie sprzecznych dążeń zbiorowych lub indywidualnych, prowadzące bądź do jakiegoś ich uzgodnienia, bądź do ograniczenia lub unicestwienia jednego z nich; konflikt społeczny, stosunek między grupami społ. (lub ich częściami) powstający wówczas, gdy interesy ich są sprzeczne lub gdy członkowie tych grup są przekonani o istnieniu takiej sprzeczności między nimi oraz o tym, że zaspokojenie aspiracji jednej grupy może się odbywać jedynie kosztem drugiej. Stronami konfliktu bywają wszelkie grupy społeczne, poczynając od małych, a kończąc na wielkich, jak klasy, grupy etniczne, grupy religijne, narody i państwa. W socjologii zwracano zwykle najwięcej uwagi na konflikty między klasami, pracodawcami i pracownikami, rządzącymi i rządzonymi, grupami etnicznymi, a także na konflikty religijne. Konflikty przybierają różne, bardziej lub mniej gwałtowne formy (np. strajki, rozruchy, rewolucje, wojny) i różne są drogi ich rozwiązywania; przebiegają też na różnych płaszczyznach: ekonomicznej, politycznej, kulturalnej itd. Zdaniem niektórych teoretyków (tzw. teoria konfliktu) konflikt gra w życiu społecznym ogromną rolę, jest czynnikiem zarówno zmian społecznych, jak i wewnętrznych jedności grup, które są weń zaangażowane. [Nowa encyklopedia powszechna PWN, 2004]

Konflikt do pewnych granic powinien być tolerowany. Cała rzecz w tym, aby kierownictwo panowało nad sytuacją konfliktową i sprowadzało rywalizujące grupy na płaszczyznę dobra organizacji jako całości.

Konflikt zwykle jest związany ze sprzecznością celów ludzi, grup i/lub organizacji bądź też z różnym rozumieniem celów. Konflikt pomiędzy ludźmi można zdefiniować jako „proces antagonizmu, który pojawia się gdy jedna osoba lub jednostka organizacji podważa osiągnięcia drugiej.” [Johns, 1992, str.

Johns uważa, że w zależności od tego, jakie relacje łączą osoby, które znalazły się w konflikcie, mogą one dotyczyć różnych obszarów:

- podziału dóbr, zarówno materialnych jak i symbolicznych – wszystkie dobra, których jest mniej niż potrzeb, mogą stać się źródłem konfliktu;
- sprawowania kontroli – władza i kontrola nad innymi ludźmi to cenione wartości w większości organizacji, różnice przełożonych i podwładnych, co do stopnia lub obszarów kontroli mogą rodzić poważne konflikty;
- koordynacji działań – realizacja różnych celów wymaga współdziałania. Źródłem konfliktu w tej sytuacji może być pewien rodzaj uzależnienia i wspólna odpowiedzialność za sukcesy i porażki.

Konflikty mogą prowadzić do poszukiwania rozwiązań. Tak więc często są instrumentem organizacyjnej innowacji i zmiany. Z tego punktu widzenia zadaniem nie jest tłumienie lub rozwiązywanie wszelkich konfliktów, lecz pokierowanie nimi tak, aby zminimalizować ich szkodliwe aspekty i maksymalizować pozytywne. Takie kierowanie może nawet stymulować konflikt, jeśli jego brak lub stłumienie może szkodzić skuteczności, twórczości czy innowacji w organizacji.

Konflikt zbrojny to wszelkie przejawy walki zbrojnej między państwami nawet wówczas, gdy wojna nie została wypowiedziana. Ze względu na konieczność ochrony ofiar działań wojennych obecnie w prawie międzynarodowym występuje tendencja do szerokiego stosowania prawa wojennego również w przypadku konfliktów zbrojnych.

Wojna jest jednoznaczna z zerwaniem między państwami stosunków pokojowych i przejście do stosunków wojennych, czyli rozpoczęciem walki zbrojnej i wrogich aktów skierowanych przez państwa wzajemnie przeciwko sobie. Istniejącą wówczas między

tymi państwami sytuację określa się jako stan wojny. Natomiast walka zbrojna oznacza działania wojenne. Stan wojny nie zawsze jest równoznaczny z walką zbrojną i odwrotnie. Mogą bowiem toczyć się działania wojenne bez formalnego aktu wypowiedzenia wojny, lub może istnieć stan wojny, gdy nie toczy się już walka zbrojna.

Wojna to „zjawisko społeczno-polityczne polegające na gwałtownym i agresywnie przebiegającym konflikcie, podczas którego podmioty prawa międzynarodowego podejmują decyzję o walce zbrojnej”. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Podstawową konsekwencją wypowiedzenia wojny jest zmiana dotychczas obowiązujących między państwami stosunków pokojowych na stosunki wojenne. Między państwami wojującymi następuje zerwanie stosunków dyplomatycznych i konsularnych, a umowy międzynarodowe zawarte na czas pokoju bądź przestają obowiązywać, bądź ulegają zawieszeniu.

O wojnie można mówić z pewnością wtedy, kiedy przemoc zbrojna staje się główną metodą polityki, a siły zbrojne – rozstrzygającym jej instrumentem. W kryzysach zaś – jakkolwiek wzrasta znaczenie przemocy jako metody – siły zbrojne bardziej asystują działaniom prowadzonym na niwie polityki, aniżeli rozstrzygają o osiągnięciu politycznych celów. [Balcerowicz B., 2002]

We współczesnym prawie wojennym cztery konwencje genewskie z 1949 r. zawierają postanowienia, które mają na celu jak największe rozszerzenie zakresu ich stosowania. Chodzi o to, by ich postanowienia przestrzegały nie tylko państwa, które podpisały konwencje, ale także i inne państwa biorące udział w wojnie. Konwencje genewskie obowiązują więc:

- w razie wypowiedzenia wojny lub powstania jakiegokolwiek innego zatargu zbrojnego między kontrahentami,
- we wszystkich przypadkach okupacji całości lub części terytorium jednej ze stron, nawet gdyby ta okupacja nie

- napotykała żadnego oporu zbrojnego,
- jeżeli jedno z państw biorących udział w konflikcie nie jest stroną konwencji, to i tak państwa będące jej stronami pozostaną związane jej postanowieniami w stosunkach wzajemnych,
 - państwa te będą również związane postanowieniami konwencji wobec państwa nie będącego jej stroną, jeżeli przyjmie ono i będzie stosowało jej postanowienia.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Charakterystyka wybranych konfliktów zbrojnych – RPA

kolejny rozdział pracy z bezpieczeństwa międzynarodowego

W Afryce wciąż toczą się konflikty zbrojne. Przemoc występuje na tle walk o polityczną i ekonomiczną kontrolę zasobów naturalnych, a głównymi ofiarami są osoby cywilne. Podczas, gdy uczyniono postęp w kierunku rozwiązania problemów na Madagaskarze, rozmowy pokojowe w Somalii i Sudanie zakończyły się porażką, która nie pozwoliła zakończyć rozprzestrzeniających się naruszeń praw człowieka. W Angoli trwający od lat konflikt zbrojny zakończył się rozbiciem głównej, zbrojnej grupy opozycyjnej, jednakże nadal dochodzi do poważnych naruszeń praw człowieka. Nowe konflikty zbrojne miały miejsce w Republice Środkowej Afryki, Demokratycznej Republice Kongo i w Nigerii.

W 1954 roku wybuchła wojna o wyzwolenie Algierii spod panowania francuskiego. Po walkach o niepodległość zaczęły się w tym kraju walki o władzę. Miejsce wielkich imperiów kolonialnych zajęły nowe, często niestabilne państwa.[Smardz P., 2001]

Republika Południowej Afryki to państwo położone na południowym krańcu Afryki, między Oceanem Atlantyckim na zachodzie a Oceanem Indyjskim na wschodzie. Na północy graniczy z Namibią, Botswaną, Zimbabwe, Mozambikiem i Suazi i Lesoto.

W I wojnie światowej Związek Południowej Afryki walczył po stronie Wielkiej Brytanii, zajmując w 1915 roku niemiecką Afrykę Południowo-Zachodnią (dzisiejszą Namibię), przekazaną mu później przez Ligę Narodów w zarząd mandatowy. W czasie II wojny światowej wojska południowoafrykańskie walczyły wraz z aliantami na kontynencie afrykańskim i w Europie.

Po wojnie do władzy doszli nacjonałiści, którzy wprowadzili do polityki wewnętrznej zasady apartheidu, prawnie sankcjonując przywileje polityczne, ekonomiczne i socjalne białej ludności, tworząc tzw. bantustany – tereny wydzielone dla ludności afrykańskiej.

Częste w latach 50. i 60. wystąpienia ludności kolorowej przyniosły jedynie zaostrzenie represji stosowanych przez rządzących białych. Pozostająca pod kontrolą ZPA Afryka Południowo-Zachodnia (od 1966 roku Namibia) została w 1949 roku włączona do Związku, co stało się przyczyną długoletniego konfliktu z ONZ w sprawie jej politycznego statusu. RPA uznała niepodległość Namibii dopiero w 1990 roku, po wycofaniu oddziałów kubańskich z terenów sąsiedniej Angoli.

Główną siłą angażującą się w walkę przeciwko polityce apartheidu był założony w 1912 Afrykański Kongres Narodowy (ANC), zdelegalizowany w 1960 roku. W 1961 roku ZPA wystąpił z brytyjskiej Wspólnoty Narodów, premier H.F. Verwoerd

proklamował zmianę nazwy państwa na RPA, prezydentem został C. Swart. Pierwsze kroki na drodze do zniesienia polityki segregacji rasowej południowoafrykański rząd białych podjął dopiero w 1985 roku.

W ramach tzw. bantustanizacji rząd RPA ogłosił „niepodległość” bantustanu Transkei (1976), Bophuthatswany (1977), Vendi (1979) i Ciskei (1981) oraz przyznano pełną autonomię wewnętrzną pozostałym sześciu bantustanom.

Przełomem okazało się dojście do władzy prezydenta F. de Klerka. W mowie wygłoszonej w lutym 1990 roku z okazji otwarcia parlamentu de Klerk zerwał z systemem apartheidu, zniósł zakaz działania ANC i 32 innych organizacji politycznych. Mimo licznych sprzeciwów doprowadził do zwolnienia więzionego od 27 lat przywódcy ANC – N. Mandeli i podjęcia rozmów w ramach Konwencji na Rzecz Demokratycznej Afryki Południowej. Uzgodnione w 1991 roku reformy konstytucyjne umożliwiły Afrykanom wejście do rządu. Po zlikwidowaniu apartheidu zawieszono międzynarodowy zakaz handlu i inwestowania w RPA. W 1992 roku sportowcy południowoafrykańscy uczestniczyli po raz pierwszy (od 1960 roku) w olimpiadzie.

Jednym z największych zagrożeń procesu demokratyzacji stała się odtąd rywalizacja dwóch głównych ugrupowań czarnej ludności: lewicowego ANC i konserwatywnej Partii Wolności – Inkatha. W latach 1990-1992 w wyniku krwawych starć między zwolennikami obu ugrupowań zginęło co najmniej 7500 osób.

W kwietniu 1994 roku przeprowadzono wybory, w których uczestniczyli po raz pierwszy wszyscy obywatele kraju. W wyniku wyborów zwycięstwo odniósł ANC. Równocześnie weszła w życie tymczasowa konstytucja gwarantująca równouprawnienie wszystkich ras. W maju 1994 roku nowy parlament wybrał Mandelę na prezydenta, a w czerwcu tegoż roku kraj został z powrotem przyjęty na członka brytyjskiej Wspólnoty Narodów i otrzymał ponownie miejsce w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ. Jedną z

kluczowych decyzji władz było ustanowienie w 1995 roku Komisji Prawdy i Pojednania, której zadaniem jest demaskowanie zbrodni apartheidu i wspieranie ofiar prześladowań na tle rasowym. Od 1999 roku prezydentem jest Thabo Mvuyelwa Mbeki.

W 2002 roku w Johannesburgu odbyła się światowa konferencja pod hasłem zrównoważonego rozwoju (szczyt Ziemi). W 2003 roku rząd RPA zdecydował o wypłaceniu odszkodowań 19 tysiącom ofiar apartheidu. [Popularna Encyklopedia Powszechna, 1999]

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Organizacje międzynarodowe zajmujące się konfliktami zbrojnymi w Afryce – ONZ

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) powstała na gruncie wojennego sojuszu USA, Wielkiej Brytanii i ZSRR, co umożliwiło podjęcie wysiłków w celu ustanowienia trwałego pokoju po zakończeniu drugiej wojny światowej. Podstawą sojuszu była współpraca mocarstw na rzecz światowego pokoju. [Kaczmarek J., 1998]

Tradycyjna misja Organizacji Narodów Zjednoczonych polega na budowie zaufania i jest prowadzona przy zachowaniu neutralności przez wszystkie strony zwracające się o pomoc międzynarodową, w celu utrzymania lub wprowadzenia w życie pokoju. [Albright M. K., 2003]

Organizacja Narodów Zjednoczonych nie jest silniejsza niż

kolektywna wola państwa, które ją popierają, sama przez się nie może nic dokonać. Jest ona mechanizmem, przy którego pomocy państwa mogą współpracować. Może on być stosowany i rozwijany albo też może być odrzucony i połamany. [ONZ a problemy współczesnego świata,, 1972]

Dotychczasowe niepowodzenia ONZ w rozwiązywaniu konfliktów wewnątrzpaństwowych skłoniły ONZ do szukania lepszych rozwiązań. Jakkolwiek trudno jeszcze dostrzec konkretne rezultaty tych zabiegów, to jednak ważna jest tendencja traktowania konfliktów jako problemu, wymagającego wyjścia poza tradycyjne polityczne i militarne sposoby działania i zwrócenia uwagi na przyczyny ekonomiczne, społeczne, kulturowe i etniczne. [Matuszewski Z., 1998]

Regionalny Ośrodek ONZ ds. Pokoju i Rozbrojenia w Afryce (United Nations Regional Centre For Peace & Disarmament in Africa) popiera wszystkie inicjatywy i działania, których celem jest osiągnięcie pokoju poprzez rozbrojenie. Głównymi celami są:

- Ograniczanie i kontrola broni, szczególnie strzeleckiej i lekkiej.
- Zapobieganie nielegalnemu handlowi bronią. Cel ten jest realizowany poprzez kampanie informacyjne skierowane do polityków i rządów afrykańskich. Prowadzone są również działania wspierające utworzenie służby bezpieczeństwa.
- Demobilizacja. Według Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (United Nations Development Programme – UNDP) 25 najbiedniejszych krajów na świecie to państwa afrykańskie. Państwa te finansują zbrojenia i wojsko, zaniedbując takie sektory jak zdrowie i edukacja. Stwierdzono, że demobilizacja jest najlepszym sposobem na powstrzymanie rozprzestrzeniania broni. Przyczynia się także do szybszego rozwoju społeczno-gospodarczego w Afryce.

W 2002 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło rezolucję 57/65

„Związek Pomiędzy Rozbrojeniem i Rozwojem” (Relationship between Disarmament and Development). Rezolucja ta podkreśla znaczenie symbiotycznego związku między rozbrojeniem i rozwojem w powszechnych stosunkach międzynarodowych. Wyraża również swoje zaniepokojenie zwiększającymi się wydatkami militarnymi na świecie, które można by zużyć na potrzeby rozwoju społeczeństwa. [Materiały Ośrodka Informacji ONZ w Warszawie]

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Roła ONZ w budowaniu współpracy międzynarodowej

ONZ – oprócz rozwiązywania problemów na rzecz pokoju i **bezpieczeństwa** – pomaga również w budowaniu międzynarodowej współpracy oraz wypracowaniu jednakowych przepisów do jej realizacji, aby umożliwić wszystkim ludziom czerpanie korzyści z globalizacji i aby uniknąć jej negatywnych konsekwencji i chaosu.

Mając na uwadze stworzenie warunków stałości i dobrobytu, które są niezbędne do pokojowych i przyjaznych stosunków między narodami Narody Zjednoczone popierają podnoszenie stopy życiowej, pełne zatrudnienie oraz warunki postępu i rozwoju gospodarczego, społecznego jak również współpracę kulturalną i oświatową.

ONZ pełni wiodącą rolę w mobilizowaniu państw i całej wspólnoty międzynarodowej do większego zaangażowania w zapobieganiu i zwalczaniu terroryzmu. Kluczowe znaczenie dla

zapewnienia skutecznych działań antyterrorystycznych i polepszenia współpracy międzynarodowej ma przyjęcie przez wszystkie państwa 16 konwencji i protokołów ONZ dotyczących zapobiegania i zwalczania terroryzmu międzynarodowego. Pełna implementacja uzgodnień ONZ przez poszczególne państwa członkowskie stanowi warunek powodzenia walki z terroryzmem[1].

ONZ ustanawia normy i standardy w tak różnych dziedzinach, jak obliczenia statystyczne, praw handlowe, procedury celne, własność intelektualna, lotnictwo, transport morski oraz telekomunikacja. Wypracowane rozwiązania mają na celu ożywienie działalności gospodarczej i zredukowanie kosztów transakcyjnych. Przygotowuje również grunt pod inwestycje w krajach rozwijających się przez promowanie stabilności politycznej i właściwego sposobu rządzenia, zwalczanie korupcji i ochronę praw człowieka, nakłanianie do tworzenia rozsądnej polityki gospodarczej i przyjaznego biznesowi prawodawstwa oraz przez działanie na rzecz poprawy jakości opieki medycznej, dostępu do edukacji i dobrobytu społecznego[2].

ONZ zwalcza przestępczość zorganizowaną, handel narkotykami, bronią i ludźmi. Wiele działań operacyjnych jakie prowadzi w ponad 170 krajach, ma na celu likwidację ubóstwa.

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) od momentu swojego powstania w 1945 roku, po zakończeniu II wojny światowej, pełni kluczową rolę w budowaniu współpracy międzynarodowej i utrzymaniu pokoju na świecie. ONZ jest platformą, na której państwa członkowskie mogą wspólnie działać na rzecz rozwiązywania globalnych problemów oraz promowania bezpieczeństwa i rozwoju.

Jednym z głównych celów ONZ jest promowanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego. Organizacja angażuje się w mediację konfliktów, przeprowadza operacje pokojowe oraz wspiera negocjacje między państwami w celu zapobiegania wojnom

i rozwiązywania istniejących sporów. Poprzez różne misje i operacje, ONZ pomaga stabilizować regiony dotknięte konfliktami i wspiera procesy odbudowy.

ONZ również odgrywa istotną rolę w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego. Poprzez swoje agencje, takie jak Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) czy UNICEF, organizacja wspiera krajowe i międzynarodowe inicjatywy mające na celu walkę z ubóstwem, poprawę zdrowia, edukacji oraz ochronę praw człowieka. ONZ promuje także zrównoważony rozwój i wdrażanie Agendy 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, która skupia się na osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju (SDGs).

Współpraca międzynarodowa w ramach ONZ odbywa się także poprzez jej różne organy i fora. Zgromadzenie Ogólne ONZ, składające się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich, stanowi główne forum dyskusji i decyzji w sprawach globalnych. Rada Bezpieczeństwa ONZ, z odpowiedzialnością za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa, podejmuje decyzje dotyczące sankcji, misji pokojowych i innych działań w odpowiedzi na zagrożenia. Rada Gospodarcza i Społeczna (ECOSOC) zajmuje się kwestiami gospodarczymi, społecznymi i rozwojowymi, koordynując prace różnych agencji ONZ.

ONZ promuje również międzynarodową współpracę poprzez organizowanie konferencji, forów i negocjacji dotyczących globalnych wyzwań, takich jak zmiany klimatyczne, terroryzm, migracje czy zdrowie publiczne. Dzięki takim inicjatywom, państwa mogą współpracować w rozwiązywaniu problemów, które przekraczają granice narodowe i wymagają skoordynowanego działania.

Współpraca międzynarodowa, wspierana przez ONZ, jest niezbędna do rozwiązywania globalnych wyzwań i budowania pokoju. Organizacja Narodów Zjednoczonych, poprzez swoje różnorodne mechanizmy i działania, odgrywa kluczową rolę w tworzeniu platformy do wspólnego działania, negocjacji i rozwiązywania

problemów, które wymagają globalnej współpracy.

[1] msz.gov.pl/Organizacja,Narodow,Zjednoczonych,30001.html, maj 2010

[2] E. Latoszek, M. Proczek, wyd. cyt, s. 106.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Catex – globalny rynek redystrybucji ryzyka

Dywersyfikacja ryzyka leży u podłoża każdego udanego biznesu ubezpieczeniowego. Firma o szerszej polityce asekuracyjnej, narażona na różnorodne niebezpieczeństwa jest bezpieczniejsza niż firma działająca na wąskim obszarze w całości ekspozowana na jeden czy dwa rodzaje ryzyka. Odpowiednia redystrybucja ryzyka w portfelu firmy ubezpieczeniowej może określić jej wypłacalność w przypadku negatywnych zmian w otoczeniu. Aby ułatwić tę dywersyfikację powstał oparty w całości o internet globalny rynek reasekuracji – Catastrophe Risk Exchange (CATEX).

Giełda CATEX miała być początkowo rynkiem swapów katastrofalnych czyli wzajemnej reasekuracji poprzez transakcje zamiany zgodnie z zasadą „ryzyko na ryzyko”. Oznacza to, że dwie firmy przyjmują częściowo wzajemne zobowiązania na określone składniki swojego ryzyka. Przykładowo firma może dokonać cesji \$50mln ekspozycji na huragan na Florydzie, przyjmując w zamian \$100mln ekspozycji

na trzęsienie ziemi we Włoszech. Wartość kontraktu, specyficzne zagrożenia, obszary występowania katastrof oraz procentowy udział wzajemnych płatności mogą być negocjowane, aby zaspokoić różne potrzeby handlujących firm.

Dwuletnia historia giełdy pokazała jednak, że swapy stanowią małą część plasowanych ofert, a większość transakcji ma charakter „premi za ryzyko” (Cash) i zawierana jest poprzez tzw. Industry Loss Warranties (ILW), których funkcja wypłaty jest podobna do opcji binarnych. Firma może dokonać cesji swojej ekspozycji na partnera, który za przyjęcie ryzyka otrzyma odpowiednią premię.

Sukces giełdy wynika zapewne z prostej koncepcji leżącej u podłoża jej organizacji – wystarczy zgłosić przez internet chęć przerzucenia na innych lub przyjęcia na siebie określonego rodzaju ryzyka, a następnie wynegocjować warunki kontraktu.

Zgłoszona oferta jest dostępna dla wszystkich lecz pozostaje anonimowa. Zachowanie anonimowości przy plasowaniu oferty jest niezwykle istotne, gdyż wyrażenie chęci sprzedaży ryzyka może być postrzegane przez urzędy, agencje ratingowe czy analityków jako wskazówki nadmiernej ekspozycji lub wrażliwości finansowej.

Jeśli znajdzie się zainteresowana strona, negocjowane są indywidualne warunki i zawierany kontrakt. Jego charakter może być zróżnicowany – swap, instrument oparty o premię czy też nieokreślony. Na etapie negocjacji może zostać stworzony instrument hybrydowy, który będzie najlepiej zaspokajał wymagania obu stron.

Warto dodać, iż CATEX umożliwia redystrybucję i ograniczenie każdego rodzaju ryzyka, nawet najbardziej specyficznego dla działalności firmy. Przykładowo notowane były kontrakty na ryzyko terroryzmu przy użyciu broni chemicznej, ryzyko Y2K czyli problem roku 2000 czy też ryzyko polityczne w Izraelu.

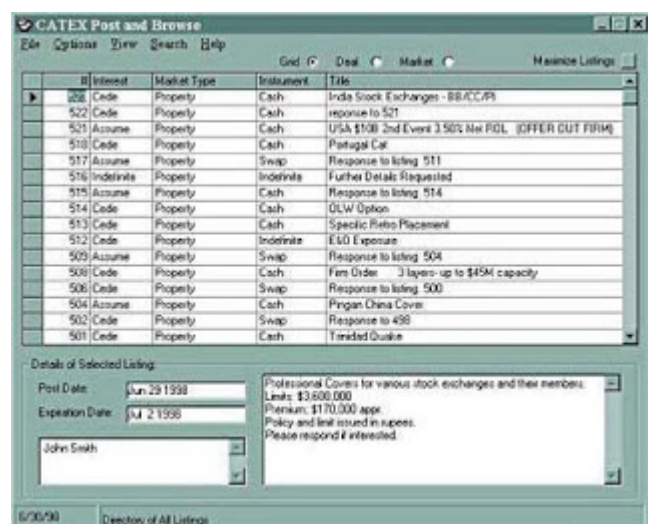
Obecnie handel trwa całą dobę i mimo ciągłej dominacji ofert dotyczących USA, CATEX staje się rynkiem globalnym.

To co wyróżnia CATEX od innych giełd to brak standaryzacji. Jednocześnie na wzór tradycyjnej giełdy dokonuje się kupna/sprzedaży instrumentów finansowych. Taka forma łączy więc zalety rynku zorganizowanego oraz pozagiełdowego, którego plusem jest elastyczność w dopasowaniu produktu do potrzeb klienta (tailor-made).

Elastyczność w przypadku CATEXu objawia się także w możliwości zawierania transakcji spot czyli handlu ryzykiem wynikającym z trwającego już zdarzenia, co jest szczególnie istotne przy ryzyku katastrof.

Jest to powrót do idei wymiany barterowej gdzie przedmiotem wymiany jest ryzyko, a znalezienie partnera kontraktu jest ułatwione dzięki globalnie dostępnej tablicy ofert.

Rysunek 10.

źródło: catex.com

Sukces CATEX'u zapoczątkował rozwój podobnych systemów internetowych, działających na zasadzie B2B czyli business to business oraz oferujących standaryzowane produkty. Systemem

takim jest otwarty na przełomie 1999/2000 – ELRiX (Electronic Risk Exchange). Należy on do SwissRe i pozwala na trading kontraktami ubezpieczeniowymi CatXL głównie na huragany europejskie. Innym przykładem tego typu rozwiązania jest I-WEX (Internet Weather Exchange) – system służący do handlu instrumentami pogodowymi, otwarty na LIFFE w Londynie. Sam CATEX zaczyna rozszerzać swoją działalność o instrumenty pogodowe , a nie tylko katastrofalne, czego wyrazem jest współpraca z weathertrade.com. [1]

[1] należy tu zaliczyć produkty bazujące na temperaturach, opadach śniegu, deszczu czy nasłonecznieniu.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.